

Republika e Kosovës

Republika Kosova-Republic of Kosovo

Qeveria -Vlada-Government

Zyra e Kryeministrit-Ured Premijera-Office of the Prime Minister

Zyra për Qeverisje të Mirë - Kancelarija za dobro upravljanje - Office on Good Governance

**VLADINA STRATEGIJA O SARADNJI
SA CIVILNIM DRUŠTVOM**

2013 – 2017

Priština, 2013. godine.

Sadržaj

Ivršni sadržaj	3
Pravna osnova	5
Komparativna analiza izveštaja o saradnji Vlade i Civilnog društva sa državama regiona.....	6
Sažetak dosadašnje saradnje Vlada – Civilno društvo	
Koristi od Strategije o saradnji Vlada – Civilno društvo	10
Metodologija i proces izrade Strategije	10
Delokrug i stranke.....	16
Strateški cilj 1: obezbeđivanje sigurnog učešća Civilnog društva u izradi i sprovođenju zakonodavnih politika.....	166
<u>Strateški cilj 2: izgradnja sistema ugovaranja javnih usluga za orbanizacije Civilnog društva</u>	<u>18</u>
Strateški cilj 3: izgradnja sistema finansijske podrške za OCD ...	Error! Bookmark not defined.
Strateškicilj4:podsticaj integrisanog pristupa razvoju volunterstva.....	23
Odgovarajući mehanizmi za praćenje sprovođenja Vladine strategije o saradnji sa Civilnim društvom i za izveštavanje	27

Izvršni sažetak

Ured predsednika vlade/Kancelarija za dobro upravljanje (KDU/UPV), u tesnoj saradnji sa Platformom CiviKos (u daljem tekstu: CIVIKOS), i uz podršku i saradnju sa Pravnom kancelarijom i Kancelarijom strateškog planiranja pri Uredu predsednika vlade, a u okviru stalnog sprovođenja Zakona o slobodi pridruživanja u NVO, br. 04/L-57 i Uredbe Vlade br. 09/2011, te stalnim nastojanjima za nalaženjem najboljih oblika saradnje i uključivanja Civilnog društva u izradi politika i podrške OCD, preduzeli inicijativu za izradu Vladine strategije o saradnji sa Civilnim društvom.

Izradom ove strategije, Vlada Republike Kosova je posvećena:

- Priznavanju i cenjenju rada Civilnog društva u izgradnji demokratskog društva;
- Stvaranju povoljnijeg prostora za veću podršku i bolji razvoj Civilnog društva;
- Postavljanju mehanizama za omogućavanje struktuisane saradnje između Vlade i Civilnog društva;
- Jasno definisanje obaveza i dužnosti svake vladine institucije u saradnji sa Civilnim društvom;
- Određivanju kontrolnih mehanizama praćenja sprovođenja ove Strategije, i
- Ohrabrivanju Civilnog društva u sprovođenju načelnih pravila dobrog upravljanja unutar sektora, uključujući i promociju konstruktivnog i profesionalnog postupanja prema građanima i vladinim institucijama.

Strateški ciljevi koji se žele ostvariti u periodu 2013-2017, su sledeće:

- **Strateški cilj 1:** obezbeđivanje većeg učešća Civilnog društva u izradi i sprovođenju zakonodavnih politika;
- **Strateški cilj 2:** izgradnja sistema ugovaranja javnih usluga za organizacije Civilnog društva;
- **Strateški cilj 3:** izgradnja sistema finansijske podrške organizacijama Civilnog društva;
- **Strateški cilj 4:** podsticaj integrisanog pristupa razvoju volunterstva.

Principi na kojima je izgrađen ovaj strateški dokument su sledeći: dobro upravljanje, transparentnost, učešće i odgovornost prema građanima. Kao takva, ova strategija predstavlja dobru osnovu za saradnju između Vlade i Civilnog društva na Kosovu, obavezujući Vladu Republike Kosovo da se znažno zalaže za stvaranje povoljnih uslova za razvoj sektora Civilnog društva. Ovom Strategijom će se uspostaviti redovno i struktuisano komunikiranje sa sektorom civilnog sektora, te partnerstvo i transparentnost u procesima kreiranja politika, obezbeđujući u isto vreme i održavajući nezavisnost sektora Civilnog društva. Izradom ove Strategije, Vlada Kosova Republike takođe potvrđuje spremnost i političku volju da građane uključi u procesu odlučivanja, i poboljšanja građanskih usluga kroz saradnju sa Civilnim društvom, pružanje finansijske i ostale nefinansijske podrške sektoru Civilnog društva i njegovim predloženim projekatima.

Glavne potrebe ne koje će ova Strategija ukazati i adresirati, su sledeće:

- potreba da se obezbedi sveobuhvatan pristup i jednake mogućnosti za sve organizacije Civilnog društva u saradnji sa Vladom, kroz uspostavljanje pravila i mehanizama za saradnju;
- potreba da se saraduje na transparentan i zasnovan način i na osnovu jasnih informacija i blagovremeno sa obe strane, uključujući otvaranje svih informacija kojima raspolaže Vlada prema javnosti, ako zakonom nije drukčije predviđeno;
- potreba da se saraduje sa sektorom Civilnog društva u razvijanju efikasnih politika na promovisanju delotvornog dijaloga pomoću odgovarajućeg plana za obe strane, i obezbedi saradnja sa sektorom Civilnog društva o pitanjima koja su od interesa za bilo koju stranu, i
- potreba da se stvara duh otvorenog partnerstvo između Vlade i Civilnog društva.

Osnova za razvoj ove strategije su prioritete Vlade Republike Kosova za bolje javne politike, odgovornost, transparentnost, veće poverenje javnosti i jačanje legitimiteta.

Pravna osnova

Pored rešavanja potrebe i prioriteta Vlade, ova strategija je izrađena uzimajući u obzir i u skladu sa brojnim normativnim aktama koji se primenjuju u Republici Kosovo, od kojih su najvažniji:

- Ustav Republike Kosova;
- Međunarodni sporazumi i instrumenti koji se primenjuju u Republici Kosovo;
- Zakon o slobodi pridruživanja u nevladinim organizacijama;
- Zakon o pristupu javnoj dokumentaciji, br. 03/L-215;
- Zakon o lokalnoj samoupravi i opštinski pravilnici o transparentnosti;
- Uredba Vlade Republike Kosva, br. 09/2011;
- Uputstva o procesu javnih konsultacija;
- Kodeks dobre prakse za građansko učešće u procesu odlučivanja koji je 1. novembra 2009. godine usvojila Konferencija međunarodnih nevladinih organizacija;
- Uredba o službi komuniciranja sa javnošću, br.03/2011;
- Administrativno uputstvo o procedurama, kriterijama i o metodologiji izrade i usvajanja strateških dokumenata i planova i njihovom sprovođenju, br.02/2012.

Komparativna analiza izveštaja o saradnji Vlade i Civilnog društva sa državama regiona

Forma i karakter saradnje između Civilnog društva i vlade varira od zemlje do zemlje i u zavisnosti od ekonomskih, političkih i socijalnih okolnosti u svakoj zemlji pojedinačno. Međutim, situacija na Kosovu je ipak uporediva sa situacijom u regionu, ili se može uporediti sa situacijom kroz koju su prolazile druge države u kontekstu ukupnih razvoja i odnosa između civilnog društva vlasti.

U različitim uslovima i u uslovima stalnih promena i razvoja demokratije, te promovisanja inovativnih oblika upravljanja, izrada stabilnih javnih politika i pružanje socijalnih usluga ne mogu više biti isključivo pravo političkih predstavnika. Vlada ima potrebe za kompetentnim

partnerima izvan vlasti, koji bi joj pomogli u izradi i realizaciji efikasnih javnih politika i u primeni delotvornih intervencija za svoje građane. S toga, o tom procesu, veliki doprinos se može pripisivati Civilnom društvu, bilo iniciranjem, organizacijom ili upravljanjem sveobuhvatnim raspravama radi rešavanja građanskih prioriteta ili pružanja i ispunjavanje javnih usluga za građane.

Započetim procesom istinske saradnje, oba moraju prepoznati i priznati zajedničke vrednosti, deliti zajedniče odgovornosti o određenim pitanjima i da razmene njihove finansijske izvore i ljudske resurse radi ostvarivanja zajedničkih ciljeva. Dakle, ta saradnja će pokriti nedostatke oba sektora, ali bez ugrožavanja njihovih jakih strana.

U većini zemalja regiona i Evrope sada su već stvoreni formalni mehanizmi koji regulišu ulogu Civilnog društva kao istinski partner Vlade. U mnogim slučajevima, uloga Civilnog društva u razvoju unutrašnje demokratije i evropskih integracija bila je od suštinskog značaja.

U većini zemalja saradnja je sasvim prirodno usmerena i realizuje se između određenih sektora ministarstava i organizacija Civilnog društva koje se bave oblastima koje pokriva dotično ministarstvo. Normalno je da u tom slučaju postoji zajednički interes za organizaciju Civilnog društva koji podrazumeva donošenje zakona i pravila koja tangiraju interes njihovog članstva, dok za dotično ministarstvo podrazumeva pomoć koju Civilno društvo može pružati u izradi i primeni nacionalnih politika.

Ponekad ovom saradnjom rukovodi formalno savetodavno telo koje se sastoji od članova iz oba sektora, kao što je primera radi Savet Slovačka vlada za saradnju sa organizacijama Civilnog društva ili Saveta za razvoj Civilnog društva u Hrvatskoj, osnovan 2002. godine, koji se sastoji od 10 vladinih predstavnika i 14 predstavnika Civilnog društva i ima mandat za sprovođenje Plana saradnje između sektora. Ti saveti su obično karakteristični za centralizovani vidova saradnje, kao što su sporazumi o saradnji na državnom nivou, ali takođe može imati zadatak da prati i sprovođenje posebnih sporazuma o saradnji.

Sažetak dosadašnje saradnje Vlada - Civilno društvo

Civilno društvo predstavlja jedan od glavnih stubova izgradnje i funkcionisanja demokratskog društva. Organizacije Civilnog društva ljudima pružaju alternativni način unapređivanja zajedničkih interesa, kanališu drukčija stanovišta i obezbjeđuju njihove interese u procesu odlučivanja ili korišćenja različitih usluga.

Iako u Kosovskom prostoru, tragovi aktivnosti Civilnog društva datiraju od pre mnogo decenija, u njenom modernom smislu, prve inicijative i organizacije Civilnog društva na Kosovu datiraju tek krajem 80-ih i početkom 90-ih, nakon raspada komunizma u srednjoj i istočnoj Evropi i početkom novog oblika političke represije i paralelnim političkim životom na Kosovu. Te inicijative/organizacije su uglavnom bile humanitarnog karaktera (pružanje humanitarne pomoći, zaštitu ljudskih prava, raznih građanskih pokreta, itd.), koji se s vremenom poprimile oblik sveobuhvatnog mirnog otpora protiv tadašnjih struktura vlasti.

Okončanje rata i NATO intervencije, te uspostavljanje Misije Ujedinjenih nacija na Kosovu (UNMIK) i Privremenih institucija samouprave (PIS) u 1999.godine, bio je prekretnica za ukupan razvoj Civilnog društva na Kosovu. Povećanje potreba hitne pomoći i rekonstrukcije, kao i potreba za međuetničkom pomirenju, nametnula je potrebu da se i Civilno društvo transformišu i svoju aktivnost prilagodi novim realnostima i potrebama, uz veću finansijsku podršku i tehničku pomoć od međunarodnih donatora.

U pogledu saradnje između državnih vlasti i Civilnog društva u ovom periodu, valja pomenuti da je, zbog karaktera administracije zemlje, uključivanje građana i Civilnog društva u sistemu odlučivanja bilo je nemoguće upravo zbog toga što je sve odluke doneo UNMIK-ova misija. Štaviše, često puta, kaže se, da je bilo otežano i učešće samih PISK u tom sistemu odlučivanja u kojem je odlučila Privremena administracija UN-a. Međutim, ipak, sasvim normalno razne određene inicijative Civilnog društva uspele da određena pitanja pomere, ali bez mogućnosti da se formalizuje saradnja između dva sektora. Prva zvanična inicijativa za ozvaničenje saradnje preduzeta je samo malo vremena pre proglašenja nezavisnosti, kada su Vlada Kosova i Platforme CiviKos, krajem 2007.godine, potpisali Memorandum o razumevanju,

Nakon proglašenja nezavisnosti 2008. godine, Kosovo je ušlo u jednom dinamičnijem periodu društveno - ekonomskog i političkog razvoja. U novonastalim okolnostima je i Civilno društvo prilagođeno dinamici društvenog razvoja i preuzela novu ulogu unutar opšteg okvira institucionalne izgradnje baveći se sve više pitanjima upravljanja i političkog odlučivanja.

Na početku se saradnja između dva sektora odvijala na osnovu različitih bilateralnih inicijativa, ali bez neke trajne organizacije i strukture. Međutim, avanziranjem sistema političkog odlučivanja, kroz donošenje novih zakonskih propisa i pravila, Vlada Republike Kosova je stavila u funkciji razne mehanizme koji omogućavaju jednu struktuisanu saradnju sa Civilnim društvom. Primera radi, Uredba Vlade, donešena 2011. godine, zahteva od svih ministarstava da organizuju javne konsultacije sa Civilnim društvom, pružajući dovoljno vremena i odgovarajuće informacije svim zainteresovanim stranama. Međutim, jedan problem koji se često susreće i stvara dalje teškoće u saradnji između dva sektora, jestenačin izbora organizacija i grupa Civilnog Društva u raznim državnim forumima. Međutim, pošto je na Kosovu registrovano već preko 7.000 NVO, Vladi je veoma teško odlučiti koje će se organizacije pozvati da učestvuju u raznim radnim grupama i na konkretnim pitanjima.

U tom pravcu, izuzev uskih sektorijalnih pitanja, glavne opšte oblasti koje je Civilno društvo adresiralo kao problematične i koje se Vladi navele da donese razna normativna akta odnosila se na pristupanje službenoj dokumentaciji i službenim informacijama, uključujući i Civilno društvo i građane u izradi politika i zakonodavstva, kao i pružanje usluga od strane organizacija Civilnog društva. Takođe, problematično je procenjena i finansijska podrška organizacijama Civilnog društva iz budžeta Republike Kosovo, koje je učinjeno bez ikakvog konkretnog mehanizma za rešavanje specifičnosti civilnog sektora.

Štaviše, s obzirom da su oba dva sektora relativno mladi, stalno se primećuje nedostatak kapaciteta za međusobnu saradnju, poznavanje smisla i uloge Civilnog društva od strane civilnih službenika je i dalje nedovoljno, naročito o radu državnih organa i o procesima političkog odlučivanja. Ove, kao i razne druge nesuglasice oko razvoja situacije na Kosovu, učinile da uzajamno poverenje između dva sektora i dalje bude na niskom nivou.

Ova strategija ne namerava da ujedini stajališta nijedne od strana o raznim pitanjima društvenih i političkih zbivanja. Vlada Kosova priznaje i prihvata nezavisnost organizacija Civilnog

društva i njihova prava da imaju različita mišljenja i izražavanja mišljenja o svim zakonski dozvoljenim oblicima. Vlada ceni potencijal profesionalnih i predstavnike organizacija Civilnog društva u različitim oblastima, potencijal koji Vladi pruža dodatnu vrednost u osmišljavanju i sprovođenju svojih politike i pružanja građanskih usluga.

Pavarësisht nëse Qeveria dhe organizatat e Civilnog društva ndërveprojnë në mënyrë bashkëpunuese ose kritikuese e konfrontuese, kjo Strategji synon që ky ndërveprim të jetë formal, transparent dhe të zhvillohet në bazë të rregullave paraprakisht të njohura dhe të barabarta për të gjithë. Bez obzira da li Vlada i organizacije Civilnog društva deluju interaktivno ili pak se suprotstavljaju ili kritikuju jedna drugu, ova Strategija ipak teži da ta interaktivna međusobna aktivnost i međusobno delovanja oba sektora bude formalno, transparentno i da se odvija u skladu sa pravilima koja su jednaka prema svima i koja su poznata i priznata u modernom demokratskom svetu, pa i u nas na Kosovu.

Koristi od Strategije o saradnji između Vlade i Civilnog društva

Strategija Vlade o saradnji sa civilnim društvom obeju strana, ali i kosovskom društvu u celini donosi brojne koristi. Glavne koristi koje se mogu postići mogu se deliti na nekoliko nivoa:

Strateški nivo - Ova strategija jasno definiše strateške ciljeve koji se žele postići u jednom petogodišnjem period. Ovi strateški ciljevi će kao rezultat jednog koordiniranog i sveobuhvatnog procesa predstaviti zajedničke vizije većine predstavnika oba sektora u vezi sa ključnim pitanjima međusobne saradnje. Ova zajednička vizija će pre svega otkloniti različite težnje ili suprotna stanovišta i proizvesti rezultate koji će doprineti realizaciji istog cilja.

Politički nivo - Ovom strategijom, Vlada Republike Kosova po prvi put svoje odnose sa Civilnim društvom uspostavlja u institucionalne okvire, čime se obezbeđuje i garantuje da interaktivna saradnja između dva sektora ne zavisi od volje pojedinca raznih vladinih jedinica, i da se ista odvija u okvirima pravila, a i mogućnosti saradnje će biti trajne, bez obzira na trenutno raspoloženje različitih predstavnika oba dva sektora.

Institucionalni nivo - Ova strategija, kroz konkretne mere, predviđene Akcionim planom za sprovođenje Strategije, obavezuje određene vladine jedinice konkretnim obavezama koje se moraju izvršiti u određenim rokovima. Određivanje odgovornih institucija kao nosioce ranih aktivnosti, omogućava da različite mere imaju određenu adresu implementacije i odgovornosti. Štaviše posebne mere i aktivnosti će se preduzetinu okviru sveobuhvatnih pravila i koordiniraće se og jedne jedine centralne jedinice što će okloniti delimičan i nestandardizovan prisup, postizajući na taj način maksimalnu vrednost svake pojedinačne akcije u odnosu na opšte strateške ciljeve.

Sveobuhvatnost i jednake mogućnosti - Ova strategija, pored rešavanja dosadašnjih mnogobrojnih problema, izgrađena je in a osnovu najboljih iskustava i dobre saradnje između ta dva sektora. Naslanjajući na ta dobra iskustva, ova Strategija će omogućiti da saradnja između dva sektora bude sveobuhvatna za obe strane. Poznajući specifičnosti pojedinih sektora za jednu manju ili veću saradnju, Strategija omogućava da sve organizacije Civilnog društva imaju jednak tretman i pristup vladinim institucijama, barem u odnosu na ključne principe i mehanizme saradnje.

Aktivno građanstvo - Znajući logu organizacija Civilnog društva kao direktni zastupnik interesa određenih grupa građana, produblivanje vladine saradnje sa ovim sektorom doprine će povećanju učešća građana u samoupravi. Teškoće kojima se Kosovo suočava u procesu izgradnje državnosti i u procesu evropskih integracija nemoguće je rešiti bez učešća društva u celosti. Prema tome, ova Strategija, prepoznajući veliki ljudski potencijal koji leži u sektoru Civilnog društva i kod pojedinih građana, omogućiće Vladi da stvara partnerstvo izvan vlade, koje će pomoći u stvaranju efikasne javne politike i sprovođenje efikasnih intervencija za njene građane.

Metodologija i proces izrade Strategije

Izrada ovakve strategije zahteva jasno definisan metodološki pristup koji omogućava da sadržaj dokumenta bude rezultat sveobuhvatnog procesa, gde će svi učesnici biti u prilici da daju svoj doprinos, ali i definišu ulogu i preuzmu svoje odgovornosti. S obzirom da su zemlje regiona i Evrope prošli kroz slične procese u prošlosti, inicirajuća grupa analizirala je različita iskustva i metodologije, te je na osnovu njih postavila metodologiju ovog procesa na Kosovu.

Pristupi drugih zemalja bili su različiti u zavisnosti od specifičnosti zemlje. Neke zemlje su prvi put pripremila takozvane "široke sporazume" kojim su definisale principe saradnje kojima su se složile obe strane, a u cilju sprovođenja tih principa, kao drugu fazu izradili "strategiju", da bi pokrili određene delove sporazuma za određeno vreme. Međutim, pošto "široki sporazum" zahteva više vremena da se pripremi i jasne strane potpisnice (posebno u odnosu na Civilno društvo), većina zemalja Centralne i Istočne Evrope pripremile su direktno strategije kojima je vlada jednostrano preuzela obaveze i odgovornosti da produbi saradnju sa Civilnim društvom.

U tom pravcu je Kosovo bilo u prilici da prati ceo proces, budući da je ranije postignut jedan "široki sporazum" između dva sektora (Memorandum o saradnji između Vlade i Civilnog društva, predstavljen od Platforme CiviKos, i potpisan od strane 09. 11.2007. godine. Putem ovog Memoranduma saradnje, Vlada i predstavnici brojnih organizacija Civilnog Društva dogovorili su se oko glavnih principa i obavezivali se da koordinirano postupaju izradi jedne Strategije. Budući da je ocenjeno da navedeni memorandum sadrži sve elemente "širokih sporazuma", zajednička inicijativa za izradu Strategije zasnivala se na Memorandumu utvrđenim principima.

Kao rezultat toga, u septembru 2011. godine, odlukom Generalnog sekretara Kancelarije premijera, Kancelarija za dobro upravljanje pri Uredu Premijera (KP / KDU) mandatirana je za izradu Strategije o saradnji sa civilnim društvom. KP / KDU u saradnji sa Pravnom kancelarijom za strateško planiranje u Uredu premijera formirala inicijativnu grupu za izradu

Strategije koju su činili i organizacije Civilnog Društva koje je predstavila Platforma CiviKos i Kosovska fondacija za Civilno Društvo (KFCD), te Kosovski demokratski institut (KDI), organizacije Civilnog Društva sa iskustvom i stručnošću u razvoju Civilnog društva, kao i saradnja između državnih organa i Civilnog društva. Platforma CiviKos je najpre u okviru jednog unutrašnjeg procesa sa organizacijama članicama identifikovala ključne probleme koje treba rešavati u odnosu na saradnju sa Vladom Kosova. Na osnovu toga, grupa je razvila metodologiju rada i uspostavila sveobuhvatan proces za obe strane.

Pitanja koja su smatrana kao glavna i koja treba rešiti ova Strategija o saradnji sa Civilnim društvom, su sledeća:

- obezbeđivanje Civilnog društva u izradi i sprovođenju zakonodavnih politika
- ugovaranje javnih usluga kod organizacija Civilnog društva
- finansijska i nefinansijska podrške organizacijama Civilnog društva

Takođe, poznajući ulogu i značaj volonterskog rada u sektoru Civilnog Društva i šire, volontiranje se smatra pitanjem koje u okviru ove Strategije treba tretirati horizontalno.

Na osnovu iskustava i naučenih saznanja zemalja koje su već prošle kroz taj proces, paralelno sa obuhvatanjem širokog učešća organizacija Civilnog društva, inicijalna grupa je ocenila od velike važnosti učešće različitih ministarstava i agencija, koja će imati glavni teret u implementaciji različitih mera Strategije. To učešće je smatrano važnim da se uradi još u početnim fazama izrade Nacrta strategije.

Takođe, da bi se izbeglo da Strategija postane spisak neostvarljivih želja, inicijalna grupa je inzistirala na svi učesnici u različitim fazama izrade nacrta identifikuju prioriteta pitanja i postave realno ostvarljive ciljeve. To je bio razlog da se pored brojnih potreba, Strategije ipak na kraju adresira samo tri strateške ciljeve i volontiranje kao horizontalni cilj.

Proces izrade Strategije trajao je poprilično dugo, ali to je bilo upravo zbog pružanja mogućnosti svim zainteresovanim stranama da daju svoj maksimalni doprinos i komentare na odrađeni rad. Za više od godinu dana rada u izradu dokumenta, organizovale se mnoge radionice i brojni sastanci sa predstavnicima brojnih organizacija Civilnog društva na Kosovu, zvaničnicima

Vlade Republike Kosova, predstavnicima medija, i predstavnicima međunarodnih organizacija koje deluju na Kosovu.

Prva faza se sastojala izradom Prvog nacrtu logičkog okvira Strategije. Jedan proces javnih konsultacija, koji je preduzela KDU pri UP i Platforma CiviKos u svim regionima Republike Kosovo doneo specifična pitanja koja su zatim pretvarana u stratejske ciljeve. Ti strateški ciljevi su ispunjeni konkretnim merama i detaljnim aktivnostima koje treba preduzeti za realizaciju strateških ciljeva. Na kraju je o svakoj aktivnosti određen i rok izvršenja, institucija koja je nosilac aktivnosti, kao i druge potporne institucije i finansijska podloga. Dakle, uporedo sa Strategijom (koja pokriva jedan petogodišnji rok), izrađen je Akcioni plan za sprovođenje Strategije za jedan trogodišnji period.

Nakon završetka Strategije i Akcionog plana, oba dokumenta su prošli kroz proces javnih konsultacija i nu tom procesu su sve zainteresovane strane bile u prilici izneti svoje komentare o bilo kojem delu strategije, i ti komentari su uzeti u obzir prilikom izrade konačne verzije oba dokumenta.

Pored ovog sveobuhvatnog procesa, Republička vlada je predvidela da ova Strategija, posebno Akcioni plan bude preispitan na kraju druge godine, što će omogućiti ocenjivanje dotadašnjih rezultata i uspeha u rešavanju izazova i probleme na koje nailazimo. To preispitivanje je predviđeno upravo zbog dinamike razvoja društvenih procesa na Kosovu, ali i zbog specifičnosti sektora Civilnog društva, kao jedan sector koji je u stalnim promenama i razvoju.

Delokrug i stranke

Strategija Vlade o saradnju sa Civilnim društvom fokusirana je na centralni nivo, odnosno na nivou Vlade Republike Kosovo. Međutim, u skladu sa ovlašćenjima Vlade, razne aktivnosti predviđene ovom Strategijom proširuju se na celoj teritoriji Kosova. Strategija je potogodišnjeg roka i podrazumeva period od 2013. do 2017.godine, dok je Akcioni plan za sprovođenje Strategije trogodišnji i obuhvata period do 2015.godine.

Kao veoma važan element koji je uticao na određivanju strateških ciljeva, mere i radnje ove Strategije jeste vremenski period koji pokriva ova strategija. Naime vremenski period strategije je odredio i prioriteta pitanja učesnika iste za petogodišnji rok. Postavljanje realnih ciljeva uzeto je u obzir naročito kod strateških ciljeva koji se odnose na javne usluge i finansijsku podršku organizacijama Civilnog društva. Ovim strateškim ciljevima se pre svega teži stvaranje odgovarajućeg sistema za rešavanje tih pitanja, da bi se zatim preduzele ostale radnje koje će operacionalizovati sistem.

Što se tiče delokruga koji strategija pokriva on je fokusiran uglavnom na horizontalna pitanjima koja utiču na saradnju između Vlade i Civilnog društva. Tokom mnogih diskusija u fazi izrade ove Strategije, različiti akteri su pokrenuli brojna pitanja koja se odnose na specifične sektore ili pitanja koja se odnose na određene regione. Broj takvih konkretnih pitanja inkorporisana su u okviru horizontalnih strateških ciljeva, dok su druga pitanja koja su izostavljeni iz ove strategije mogu rešavati kroz sektorijalne politike, sporazume ili sektorijalne strategije, koje mogu izraditi grupe Civilnog društva i razni vladini resori. Iako ova Strategija adresira opšta pitanjima, ipak ona postavlja opšte okvire buduće saradnje koji bi trebalo primeniti u konkretnim slučajevima i u određenim sektorima.

Takođe je vrlo važno istaći da konkretne akcije i mere u ovoj strategiji obuhvataju samo one slučajeve u kojima vlada ima jasne nadležnosti, kao što su izrada politika i zakona, utvrđivanje opštih politika javnih usluga i upravljanja budžetskim sredstva Republike Kosovo. Iako je Strategija izrađena u saradnji sa organizacijama Civilnog društva, ona jeste je dokument Vlade, i kao takav obavezuje samo Vladu Republike Kosovo. npr. o pitanjima unutrašnje organizacije organizacija Civilnog društva u kojima vlada nema nadležnosti, iako su veoma važna za istinsku saradnju, Strategijom nisu obuhvaćene.

Na kraju, treba napomenuti da zvanične strane ove strategije su samo Vlada Republike Kosova i vladine institucija. Druge institucije, kao što je Skupština Kosova, opštine ili nezavisne institucije se podstiču da primenjuju principe navedene u ovoj Strategiji, ali ova Strategija ne obavezuje ih da to učine. npr. ova Strategija obavezuje opštine na Kosovu samo u meri u kojoj na lokalnom nivou Vlada ima ovlašćenja.

Što se tiče Civilnog društva, službene stranke u izradi ovog dokumenta je Platforma CiviKos, kao jedina funkcionalna organizacija koja okuplja veliki broj organizacija Civilnog društva u cilju struktuisanja saradnje sa javnim institucijama. Međutim, to ne znači da će od ove strategije imati koristi samo organizacija Civilnog društva koje predstavljena Platforme CiviKos. Sve organizacije Civilnog društva koje su zainteresovane da budu stranke sa Vladom, ova Strategija pokriva. Platforma CiviKos takođe neće tražiti zamenu aktivnosti organizacija članica. Platforma CiviKos, glavni zadatak u vezi sa ovom strategijom ima promociju i održavanje mehanizama saradnje i koordinacije rada organizacija članica oko doprinosi i koristi od tih mehanizama. Organizacije članice, ali i drugi će nastaviti da obavljaju svoje zadatke i ciljeve zasnovane na njihovim specifičnim potrebama, ali imaju sada jasna pravila njihovih aktivnosti sa javnim vlastima i jedan sopstveni mehanizam koja bi štitio i vodio računa da se primenjuju pravila. Platforma CiviKos kao takva, biće pozvana da koordinira i izvrši odgovarajući pritisak na sve strane da se radnje predviđene ovom Strategijom sprovedite.

STRATEŠKI CILJEVI

Strateški cilj 1: obezbeđivanje sigurnog učešća Civilnog društva u izradi i sprovođenju zakonodavnih politika

Demokratija je volja građana da njihovi izabrani predstavnici izvrše vlast. Da bi se obezbedila saglasnost građana, (model koji postoji i u Republici Kosovo), predstavnička demokratija zasniva se na skupu formalnih i tradicionalnih norm i pravila kao što su izbori i kampanje koje ih prate. Međutim, predstavnička demokratija zasniva se na interaktivnim i međusobnim aktivnostima javnih organa i građana u periodu između dva izbora.

Na osnovu Ustava, Skupština je zakonodavna institucija Republike Kosovo koji je ovlašćena da donosi zakone, odluke i druga opšta akta. Međutim, na osnovu ustavnih ovlašćenja, velika većina zakona i drugih akata koje je predložila Vlada Republike Kosovo, takođe ima izvršnu

vlast u primeni tih akata. S obzirom da politike i zakone predlaže i sprovodi Vlada, to ima veliki značaj u regulaciji socijalnog, ekonomskog i političkog života kosovskog društva, jačanje Civilnog Društva i njegovo učešće u izradi i sprovođenju politika i zakona prvi je cilj ove Strategije.

U poslednjoj deceniji, Vlada Republike Kosovo razvilo je značajno iskustvo u kreiranju politika, a poslednjih godina posebna pažnja je posvećena uključivanju građana uopšte, naročito organizacija Civilnog društva u tom procesu. U tom smislu je Vlada Republike Kosova, na sednici održanoj 25.08.2011. godine, donela Poslovnik o radu Vlade Republike Kosovo (Odluka br. 04/34). Ta Uredba propisuje: način rada i procedure donošenja odluka u Vladi Republike Kosovo, pravila i procedura za izradu nacrtu zakona i političkih preporuka vlade i ministarstava, kao i organizovanje sednica Vlade i ministarskih radnih tela. Ovom uredbom, po prvi put je Vlada tražila od svih njenih institucije da za sve politike, zakona i druga važna akta " objavi sadržaj svojih predloga za javnu raspravu i posebno traže komentare nevladinih organizacije koje se značajno pogođaju predlogom. " Takođe, od sponzorskih tela "zahteva se obezbeđivanje dovoljnih informacija u obliku koji je razumljiv javnosti da omoguće javnosti da razume prirodu i posledice ovog predloga, i javno objave početak procesa konsultacija i omoguće dovoljno vremena za javne i nevladine organizacije da razmotre preporuke i daju odgovarajuće odgovore. Osim toga, "rezultati konsultacija će biti na sednici Vlade ili na sastanku ministarske komisije i da će biti sastavni deo koncepta dokumenta ili obrazloženja." Na osnovu ove Uredbe, Generalni sekretar Ureda premijera je 29.09.2011. godine, izdao uputstvo za proces javnih konsultacija u cilju pomoći državnim službenicima i organizacija Civilnog Društva za uspešno planiranje i sprovođenje proces javnih konsultacija i jasnije definisanje očekivanja jedni od drugih i da se izbegnu nesporazumi koji mogu nastati kada različitih institucije ili organizacije preduzimaju inicijative i doprinose na razne načine.

Takođe je 05.04.2011. godine doneta Uredba Nr.03/2011.god. o vladinoj službi komuniciranja sa javnošću. Ovom uredbom se predviđa osnivanje i poslovanje koherentog i koordiniranog sistema komuniciranja sa javnošću, politikom i javnim institucijama. Ova uredba definiše uloge, zadatke i funkcije nadležnih službenika kancelarije i komuniciranje i portparola sa

javnim institucijama. Takođe , ova Uredba postavlja opšta pravila saopštavanja vladinih politike i aktivnosti javnosti.

Iako je ovo avanziranje zakonskog okvira znatno unapredio bilateralne inicijative za saradnju u izradi politika i zakona, ipak može se zaključiti da opšta kultura konsultacija još uvek nije se razvila kao što nisu dovoljno razvijeni i kapaciteti potrebni za implementaciju različitih tehnika uključivanje građana u procesu Civilnog društva. Štaviše još uvek nema neku strukturiranu i standardizovanu formu takvog učešća. Iako je u 2012. godine primećeno povećanje sprovođenje javnih konsultacija. Uredbama i smernicama raznih vladinih službe i dalje se vide različiti oblici i mehanizmi učešće Civilnog Društva u odlučivanju, dok organizacije odgovaraju na različite načine na inicijative. Na kraju bez obzira na javne konsultacije u opštem vladinom sistemu izveštavanja i praćenja, uspešna primena zahtevanih mehanizama iziskuje poseban sistem koji će koordinirati i nadgledati različite aspekte uključivanja građana i Civilnog društva

Planirane mere za ostvarivanje ovog cilja su sledeće:

- Mera/podstrateški cilj: 1.1. izrada/izmena/dopuna osnovnog zakonodavstva/koje se odnosi na uključivanje organizacija civilnog društva u izradi i sprovođenje politika;
- Mera/podstrateški cilj: 1.2. određivanje standarda uključivanja organizacija Civilnog društva u izradi i sprovođenju zakonodavnih politika;
- Mera/podstrateški cilj: 1.3. uzdizanje profesionalnih kapaciteta civilnih službenika i pripadnika organizacija Civilnog društva za izradu i sprovođenje zakonodavnih politika;
- Mera/podstrateški cilj: 1.4. Izgradnja sistema kontrole i izveštavanja o uključivanju organizacija Civilnog društva.

Strateški cilj 2: izgradnja sistema ugovaranja javnih usluga za orbanizacije Civilnog društva

Civilno društvo sprovodi širok spektar socijalnih usluga i aktivnosti podrške u zajednici koje su ranije izvršili državni organi. U modernim društvima zahtevanje novih usluga konstantno raste

i društvena zajednica je konstantno u potrazi za raznovrsnost tih usluga. Vlade su se već okrenule procesima koje je postavila zajednica u cilju rešavanja lokalnih problema lokalnim rešenjima.

Organizacije Civilnog društva na Kosovu odavno već pružaju niz socijalnih usluga za različite grupe korisnika. Iako je odmah posle rata 1999. godine to radile pre svega međunarodne organizacije koje su pružale neophodne socijalne usluge građanima, sada sve više i više lokalne organizacija to rade . Primeri iz različitih oblasti kao što su usluge za osobe sa ograničenim sposobnostima, skloništa za žrtve nasilja i trgovine ljudima, itd dokazuju da organizacije Civilnog Društva na Kosovu mogu biti važni učesnici u pružanju socijalnih usluga. Te usluge su vrste onih koje je država pružila (npr. zdravstvo , socijalna zaštita) ili koje trenutno država ne može obezbediti.

Međutim, u različitim oblastima u kojima se te usluge pružaju, ipak primene različita načela delegiranja odgovornosti za pružanje određenih usluga. Način licenciranja, odnosno finansiranje pojedinih usluga nije uvek pravilno rešen, i često predstavlja prepreku ugovornih strana, posebno teškoće u dobijanju kvalitetnih usluga od korisnika tih usluga.

U različitim evropskim zemljama i šire primenjuju se različiti modeli delegiranja različitih usluga organizacijama Civilnog društva. Nemački model podrške snabdeva zajednicu koja se suočava problemom i ista se pomaže da problem sama rešava dok, mađarski normativni model predviđa da svaki entitet koji pruža usluge koje su obaveza države (uključujući obrazovanje, zdravstvo i socijalne usluge) i koji ispunjava uslove, država treba da finansira, odnosno vlada na osnovu broja klijenata koje uslužuje. Sistem konkurencije u Velikoj Britaniji i Poljskoj predstavlja model prema kome svaki put kada vlada želi da pruži uslugu koja je navedene u "List aktivnosti za dobrobit zajednice", ona raspisuje tender za sve entitete. OCD treba da prate sličan model konkurencije sa drugim subjektima (institucije ili privatne kompanije) da dobiju ugovor na osnovu boljih i jeftinijih ponuda.

Na Kosovu još uvek nije razvijeno istinska rasprava o principima i modelima prema kojima bi organizacije Civilnog Društva pružile usluge koje su u nadležnosti države. Upravo definisanje opštih principa i modela glavni je cilj ovog strateškog cilja, da bi ga zatim usledila dopuna

neophodnog pravnog okvira i izgradnja neophodnih nadzornih mehanizama. Pošto je obim potencijalnih usluga koje Civilno društvo može pružati, veoma je prostran i u zavisnosti od specifične oblasti i primene posebnih pravila, ministarstava i organizacija koje pokrivaju određene sektore će se podsticati da razvijaju svoje specifične mehanizme, prema svim ljudima i na osnovu opštih unapred prdviđenih pravila.

U tom kontekstu, kosovsko društvo može imati velike koristi od usluga koje može obezbediti Civilnog društvo kroz razvoj onoga što je danas poznato kao socijalna ekonomija u svetu koja zapravo predstavlja neprofitabilnu privrednu delatnost koja može da poboljša ekonomske, socijalne i ekološke uslove zajednice. Socijalna ekonomija može da bude vitalni izvor novog rada, znanja i veština kao i otvarati nove puteve zapošljavanja. OCD može biti izvor preduzetničke ekonomije i znanja u oblastima gde tržište ne uspeva da pruža efikasne usluge.

Planirane mere za ostvarivanje ovog cilja su sledeće:

- Mera/podstrateški cilj: 2.1. Izrada zakonskog okvira koji reguliše procedure ugovaranja javnih usluga organizacija Civilnog društva i određuje ugovorne oblasti;
- Mera/podstrateški cilj: 2.2. Određivanje principa i standarda za ugovaranje javnih usluga organizacija Civilnog društva;
- Mera/podstrateški cilj: 2.3. Izgradnja zajedničkog kontrolnog mehanizma za praćenje sprovođenja standarda za licenciranje i pružanje usluga.

Strateški cilj 3: izgradnja sistema finansijske podrške organizacijama Civilnog društva

Iako je važan deo rada sektora Civilnog društva dobrovolan, za specifične aktivnosti potrebni su posebni fondovi koji omogućavaju pružanje usluga, stručnosti i infrastrukturu neophodnu za određene aktivnosti. Nemajući stalan prihod iz jednog izvora, posebna karakteristika Civilnog društva u nas jeste potreba za stalnim finansiranjem i korišćenjem njihovih fondova radi realizacije misije organizacije.

Od 1999, organizacija Civilnog Društva na Kosovu imaju snažnu finansijsku podršku od međunarodnih donatora, koji uz to imaju i veliki broj registrovanih nevladinih organizacija a sredstva kojima su poslovala bila su poprilično lako dostupna. Ta "poplava" od donatora imala je svoju dobru i lošu stranu. Jedan broj tih organizacija Civilnog društva uspeo povećati svoje ljudske i finansijske kapacitete i postati legitimni predstavnik svojih članova ili se pretvarati na legitimne predstavnike njihovih članova ili preobraziti se u stabilne stručne centre raznih oblasti. S druge strane, veliki deo sektora i dalje ostaje veoma zavisan od međunarodnog finansiranja i aktivira se samo kada je dostupno finansiranje. Podaci za 2011. godinu pokazuju da oko 80% sredstava za civilno društvo dolaze iz međunarodnih donatora, što kazuje na veliku zavisnost od stranih donatora. Iako je uloga donatora u razvoju Civilnog društva nezamenljiva, posebno zbog trenutnih ekonomskih teškoća kroz koje prolazi Kosovo, odmah nakon rata i tranzicije, očekivani odlazak velikog broja donatora ozbiljno ugrozio funkcionisanje i održivost sektora.

U tom smislu, organizacije Civilnog društva su već počele ozbiljno istraživati alternativne izvore finansiranja, koji se očekuju da budu uglavnom domaći. Vlada kao glavni upravljač budžetom Republike Kosovo, može imati važnu ulogu u tom pogledu. Čak i u prošlosti nije izostajalo budžetsko finansiranje organizacija Civilnog društva. Računa se da je oko 8% sredstava za finansiranje Civilnog društva došla iz budžeta Republike Kosovo, dok precizne statistike o finansiranju Civilnog društva do sada nema. U gotovo svim evropskim zemljama, finansiranje iz raznih vladinih mehanizama predstavlja značajan procenat ukupnog finansiranja OCD. 2003. Godine je procenat finansiranja iz državnih fondova kretao se od 30% u Švedskoj i Norveškoj do 70% u Irskoj i Belgiji, dok je u zemljama Centralne i Istočne Evrope 20%, u Slovačkoj i u Republici Češka 40%.

Međutim, ipak zabrinjavajući su neki važni aspekti u vezi dodeljivanja grantova, a koji se odnose na kriterije i procedure izbora organizacija korisnika, izveštavanje i praćenje mehanizama, i što je najvažnije, mehanizmi koji bi osigurali održavanje nezavisnosti organizacija koje sredstva Civilnog društva dobijaju od vladu. Postojeći pravni okvir koji definiše trošenje javnog novca ne treba da se bavi specifičnosti finansiranja sektora Civilnog društva, jer bi se time stvorili ozbiljne prepreke za potencijal Civilnog društva u realizaciji

različitih Vladinih programa i projekata, već i u samom razvoju sektora Civilnog sektora u celosti.

Iz tog razloga, važno je da Vlada pruža finansijsku podršku civilnom sektoru, uraditi to u okviru transparentnog sistema, sa unapred utvrđenim kriterijama i jasnim mehanizmima za praćenje i izveštavanje. Takođe, imajući u vidu značajan broj organizacija Civilnog društva treba uzeti u obzir misiju unapređenja javnog interesa i druge izvore javnog finansiranja pored budžeta Republike Kosovo. Na primer, mnoge zemlje primenjuju model "lutrijskih fondova" ili "direktnu uplatu određenog procenta poreza" da se prikupe sredstva za razvoj Civilnog društva. Svi tielementi treba da se bave analizom specifičnosti Kosova i izgraditi sistem koji će povećati efikasnost potrošnje javnih sredstava, ali i da sačuva nezavisnost rada organizacija Civilnog Društva koje dobijaju sredstva od Vlade.

Drugi važan aspekt je Status javnog interesa, koji postoji na Kosovu od 1999.godine, ali je u poslednjih nekoliko godina brojnim problemima harmonizacije između različitih zakona i primena u praksi. Usklađivanje obaveza i doprinosa za organizacije koje imaju ovaj status će unaprediti rad organizacije javnog interesa, čime se doprinosi direktno rešavanju različitih pitanjima od kojih koristi imaju marginalizovane grupe ili kosovsko društvo. Uporedo s tim, problem izgleda da je ohrabrio privatne donacije i filantropije, što može da predstavlja izvor velikog interesa za Civilno društvo. Poreske olakšice za privatne donatore i kompanije moraju se jasno regulisati fiskalnim sistemom Republike Kosova, i podsticati okruženja za filantropiju i sponzorstva.

U poslednjih nekoliko godina, udeo sredstava EU za civilno društvo je u stalnom porastu, a očekuje se da dalje povećanje. Međutim, Evropska unija zahteva sufinansiranje organizacija što je za korisničke organizacija u nasd opsorbiranje na taj način fondove EU veoma teško. Sufinansiranje fondova EU za civilno društvo je jedno od pitanja kojima se bavi ova strategija, uz uključivanje Civilnog Društva u vladine mehanizme koordinacije donator.

Na kraju, za organizacije Civilnog društva veoma je korisna i nefinansijska podrška, odnosno stavljanje na raspolaganje organizacijama i aktivnostima različite izvore koji su u posedu državnih organa. Iako se najveći deo te podrške u praksi obezbeđuje na opštinskom nivou, ova

strategija ima za cilj da utvrdi opšte principe po kojima će javne vlasti na različitim nivoima podržati razne građanske inicijative.

Mere, planirane za raealizaciju ovog cilja su sledeće:

- Mera/podstrateški cilj: 3.1. Reforma zakonodavstva radi zajedničkog sprovođenja projekata,
- Mera/podstrateški cilj: 3.2. stvaranje povoljnog i podsticajnog prostora za filantropiju i sponzorstvo;
- Mera/podstrateški cilj: 3.3. Standardiziranje statusa za javnu korist;
- Mera/podstrateški cilj: 3.4. Uključivanje Civilnog društva u koordinacionim donatorskim mehanizmima;
- Mera/podstrateški cilj: 3.5. određivanje kriterija za dodelu i realizaciju grantova iz javnih sondova;
- Mera/podstrateški cilj: 3.6. određivanje kriterija za nefinansijsku podršku Civilnog društva.

Strateški cilj 4: podsticaj integrisanog pristupa razvoju volunterstva

Generalno, u principu, volontiranje je praksa radnih ljudi koji rade za druge bez motiva finansijske ili materijalne koristi. Volontiranje se uglavnom odnose na altruističke aktivnosti, i ima za cilj da promoviše vrhunski kvalitet života ljudi. Ljudi učestvuju u radu i volonterske aktivnosti radi steknu novih profesionalnih veština, bez finansijskih ulaganja poslodavca. Volontiranje može imati različite forme i praktikuju različite grupe ljudi. Mnogi dobrovoljci su posebno obučeni u oblasti u kojoj posluju, na primer. u medicini, obrazovanju ili hitna pomoć. Drugi učestvuju u volonterskom radu i aktivnostima na osnovu potreba i potražnje, npr. reagujući na prirodne katastrofe. Kao takvo, volontiranje je jedan od ključnih elemenata Civilnog društva.

Postoje dve glavne prednosti koje donosi volontiranje. Prvo, ekonomska korist, jer je volontiranje važno ekonomska pomoć u društvu. Aktivnosti koje sprovode volonteri u suprotnom trebalo bi finansirati država ili privatni kapital. Volontiranje stvara dodatnu vrednost za ukupan ekonomski bilans stanja i smanjuje budžetsku potrošnju. Ali, volontiranje ima i drugu dimenziju, možda najvažniju u smislu pozitivnih efekata. Ona pomaže u stvaranju jake i kohezivne zajednice. Volontiranje povećava nivo poverenja između ljudi i pomaže da se razviju norme uzajamnosti i solidarnosti, koje su neophodne stabilnim zajednicama. Osim toga, pomaže izgradnji "društvenog kapitala", volontiranje igra važnu ulogu u ekonomskoj obnovi.

Promocija i primena volonterskog rada je koordinisana akcija relevantnih sektora društva, u kojima su država, civilno društvo, preduzeća i porodice srži toga. Kosovo ima svetao period socijalne mobilizacije (solidarnost i volontiranje) tokom 90-ih. Ta praksa nije se pokazala u posleratnim godinama. Uzroci za ovaj propust su: sadržaj novog političkog i društvenog uverenja da država treba biti odgovorna samo za socijalni rad, nedostatak adekvatnih politika i zakonodavstva, na agresivnu primenu principa slobodne tržišne privrede u jednoj poruđenoj postkonfliktoj zemlji. Ova degradacija volonterskog rada uticala je na suštinu društvenog kapitala građana Kosova.

Volontiranje je trenutno oblast regulisana na Kosovu i državnom politikom i pravosuđem. Zakon o osnaživanju i učešću mladih uopšte tretira volonterizam mladih, a definiše ga kao "omladinskim aktivnostima koje se organizuju od odgovarajućih institucija, gde mladi ljudi dobrovoljno poklone svoje vreme, rad, znanje, veštine bez naknade ili nagrade, služenje zajednici, za dobrobit društva". Ovaj zakon se ograničava samo na lečenje samo volontiranje u dobi od 15-24 godina, ne tretirajući drugi deo društva koje ima veliki potencijal za volonterski rad. Štaviše, samo nekoliko ograničenja pojedinih sektora čini ukupan institucionalni pristup volontiranju delimičan i nedovoljan razvoj volonterizma celog društva.

Imajući u vidu raznovrsnost volontiranja, gotovo je nemoguće predložiti univerzalni model razvoja istog kroz zakone i politike, bez rešavanja ovog problema kroz sveobuhvatnu debatu i na osnovu detaljnih informacija i analiza. Ono što funkcioniše u državi, može biti kontraproduktivno u drugoj zemlji, sa različitim kulturama i tradicijama. Volontiranje je proizvod sredine u kojoj se razvijaju i vladine politike za unapređenje i razvoj volonterizma u jednoj zemlji ne mogu biti pogodne za drugu zemlju.

Iz tog razloga, ova strategija ima za cilj da prvo analizira i identifikuje potrebe i profil volontiranja na Kosovu, i u zavisnosti od toga i razvija odgovarajuću raspravu o sistemu izgrađenom za specifične potrebe Kosova. Principi koji će biti utvrđeni naknadno zakonodavstva i politike imaju za cilj izgradnju jedinstvenog sistema volontiranja, uključujući tako različite oblasti i institucije koje su neophodne za razvoj potencijala volontiranja.

Mere, planirane za realizaciju ovog cilja su sledeće:

- Mera/podstrateški cilj: 4.1. Identifikacija potreba profila voluntera na Kosovu;
- Mera/podstrateški cilj: 4.2. Određivanje principa sistema za integrisani pristup razvoju volunterstva;
- Mera/podstrateški cilj: 4.3. Izgradnja sistema praćenja i izveštavanja voluntarizma.

Odgovarajući mehanizmi za praćenje i izveštavanje sprovođenja Vladine strategije o saradnji sa Civilnim društvom

Uspostavljanje mehanizama saradnje između Vlade i Civilnog društva i jačanje dijaloga i saradnje između njih označava partnerstvo na ravnopravnoj osnovi i dobre volje. Na osnovu ove strategije, Vlada bi trebala da razvije mehanizme i strukture koje će definisati konkretne zadatke i odgovornosti svake strane u kontekstu njihovog partnerstva, kao i da se stvori mehanizam za praćenje i izveštavanje koji će pratiti sprovođenje specifičnih zadataka koji proizilaze iz ove strategije.

Kancelarija Premijera/Kancelarija za dobro upravljanje, uz pomoć CiviKos će biti odgovorna za koordinaciju celog procesa sprovođenja Strategije i Akcionog plana, kao i da obezbedi nezavisni pristup praćenje i ocenjivanje uspešnosti primene ove Strategije i formirati zajedničku komisiju uz učešće obeju strana. Mandat ovog saveta će takođe uključiti diskusiju i predloge rešenja za pitanja koja nisu deo ove strategije, ali utiče na saradnju obeju strana i od interesa su za bilo koju stranu. Savet će biti zajednički predsedavali predstavnici Platforme CiviKos i predstavnici Vlade Republike Kosova, dok je Kancelarija Premijera/Kancelarija za dobro upravljanje, OGG će služiti kao sekretar i biće odgovorno telo za praćenje i izveštavanje o sprovođenju Strategije i Akcionog plana.

Cilj osnivanja, organizovanja, i efikasnijeg izvršenja legitimne nadležnosti Saveta, odmah nakon usvajanja ove strategije, KP/KDU sa Platformom CiviKos će pripremiti poseban propis koji će odrediti pravila rada, organizaciju, obim, i funkciju saveta i način izbora njegovi članova.

KP/KDU sa Platformom CiviKos će takođe u saradnji sa drugim zainteresovanim organizacijama organizovati promotivne kampanje za sve institucije i Civilno društvo bude informisano o usvajanju ove Strategije i o prednostima i obavezama koje proizilaze iz nje.

Obavezuje se KP/KDU da jednom godišnje objavi izveštaj o sprovođenju Strategije i Akcionog plana i Platforme CiviKos i druge zainteresovane organizacije će biti pozvani da redovno prate i izveštavaju o sprovođenju paralelnih konkretnih aktivnosti predviđenih ovom Strategijom. Na osnovu praćenja i izveštavanja obeju strana ,Savet je ovlašćen da proceni i preispita strategiju posle dvogodišnjeg perioda.